

Skipulagsstofnun
Jóhanna Hrund Einarsdóttir
Borgartún 7b
105 Reykjavík

Reykjavík, 25. júní 2024
UST202405-261/A.B.
10.05.00

Efni: Mat á umhverfisáhrifum - Matsáætlun - Vikurnám við Búrfell - Viðbótarumsögn

Vísað er til erindis Skipulagsstofnunar dags. 27. maí sl. þar sem óskað er viðbótarumsagnar Umhverfisstofnunar um ofangreinda tillögu að matsáætlun vegna breytingar á framkvæmdinni.

Breytingin

Í greinargerð kemur fram að núverandi leið í og úr námunni liggur í vestur og yfir á Þjósárdalsveg en Landvegur liggur austan við námuna. Farvegur Þjósár liggur á milli framkvæmdarsvæðis og Landvegur en miðað við núverandi aðstæður væri því heppilegast að leggja slóða yfir farveg Þjósár og komast þaðan upp á Landveg. Með því móti þyrfti ekki að aka eftir mannvirkjum Landsvirkjunar, akstursleið fyrir efnisflutninga myndi styttest en þá hentar Landvegur einnig betur til flutninga heldur en Þjósárdalsvegur þar sem meðal annars er keyrt í gegnum Árnes. Slóði yfir Þjósá þyrfti einungis að vera opinn yfir sumarmánuðina á meðan á efnistöku stendur en slóðinn myndi svo líklegast skolast að mestu leyti í burtu yfir veturinn. Árfarvegurinn er um 250 metra breiður á þeim stað sem væri hentugastur að leggja slóðann. Áætlunin væri þá að ryðja einfaldan slóða með jarðytu yfir farveginn og setja ræsisrör þar sem það á við. Engu efni væri keyrt í slóðann heldur einungis notast við efnið sem er í farveginum sjálfum til að lágmarka umhverfisáhrif og slóðinn væri hannaður þannig að þegar flæði í farveginum eykst þá myndi vatnið flæða yfir slóðann sjálfan sem yrði svo lagfærður við næsta tækifæri. Ræsisrörin væru svo fjarlægð á haustin þegar efnistöku líkur og því verður að teljast að þetta sé afturkræf framkvæmd. Að lokum yrði svo komið fyrir hliðum við báða enda slóðans til að ganga úr skugga um að engin umferð færi þarna um, önnur en tengd efnistökunni.

Vatnamál

Umhverfisstofnun bendir á að þar sem vegslóðinn mun liggja yfir Þjósá þarf að vinna áhrifamat í samræmi við lög nr. 36/2011 um stjórn vatnamála og í samræmi við markmið vatnaáætlunar 2022-2027 um að allt vatn skuli vera í góðu ástandi.

Öll vatnshlot eiga að uppfylla þau umhverfismarkmið sem sett hafa verið fyrir þau sem í tilfalli straumvatnshlota er að vera í að minnsta kosti góðu vistfræðilegu ástandi og góðu

efnafræðilegu ástandi. Vatnshlotið sem vegslóðinn fer um er Þjórsá 2 (nr. 103-777-R).¹ Markmiðin eru lagalega bindandi og má ástandi vatnshlota ekki hnigna, hvorki tímabundið né varanlega.

Ástand vatnshlotsins Þjórsár 2 er óþekkt vegna skorts á gögnum. Mikilvægt er að framkvæmdaraðili meti áhrif fyrirhugaðra framkvæmda, þ.e. vegslóða, á þá gæðabætti sem skilgreindir hafa verið fyrir straumvötn til að meta hvort að framkvæmdin muni valda því að vatnshlotið nái ekki umhverfismarkmiðum. Sjá nánar á vefsíðu stjórnar vatnamála.²

Áður en hægt er að veita leyfi fyrir framkvæmdinni þarf að gera mat á áhrifum á vatnshlotið. Gott er að það sé unnið samhliða eða sem hluti af umhverfismatskýrslu. Áhrifamatið skal m.a. innihalda upplýsingar um:

- Vatnshlotin sem um ræðir, ástand þeirra og umhverfismarkmið.
- Áhrif vegna framkvæmdarinnar og hvernig hún hefur áhrif á þá gæðabætti sem notaðir eru til að ástandsmeta vatnshlotin.³ Ef greind eru líkleg neikvæð áhrif á gæðabættina vegna framkvæmdarinnar þarf að gera sérstaklega grein fyrir þeim tengslum og umfangi áhrifanna. Einnig hvort umhverfismarkmið munu nást eða ekki. Hér þarf að hafa í huga bæði bein og óbein áhrif.
- Hugsanlegar mótvægisáðgerðir til að koma í veg fyrir neikvæð áhrif (þ.e. ef í ljós kemur að umhverfismarkmiðin náist ekki).
- Möguleg samlegðaráhrif allrar starfsemi (núverandi og fyrirhugaðri) sem hafa eða geta haft áhrif á vatnshlotin.

Ef áhrifamatið leiðir í ljós að líkur séu á að vatnshlotið nái ekki umhverfismarkmiðum um a.m.k. gott vistfræðilegt ástand og gott efnafræðilegt ástand þarf framkvæmdaraðili að óska eftir heimild Umhverfisstofnunar um breytingu á vatnshloti, skv. 18 gr. laga nr. 36/2011 um stjórn vatnamála.

Virðingarfyllt,

Sverrir Aðalsteinn Jónsson

teymisstjóri

Agnes Þorkelsdóttir

sérfræðingur

¹ [Vatnavefsja \(vedur.is\)](http://vatnavefsja.vedur.is)

² [Umhverfisstofnun | Vöktunaráætlanir og skipulagning vöktunar \(vatn.is\)](http://umhverfisstofnun.is/voktunarasetlanir-og-skipulagning-voktunar)

³ Upplýsingar um gæðabætti má finna í [Vatnaáætlun 2022-2027](http://vatnaaetlun.vedur.is).